

УДК 378

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7\(13\)-541-555](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-541-555)

Коваль Людмила Олександрівна старший викладач іноземних мов (англійська, іспанська), кафедра міжнародних комунікацій, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», пл. Народна, 3, м. Ужгород, 88000, <https://orcid.org/0000-0002-5824-058X>.

Петрик Лада Вікторівна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 4053, <https://orcid.org/0000-0001-9936-176X>.

Пахомова Тетяна Олександрівна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики, Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, 69600, <https://orcid.org/0000-0002-1427-1536>.

ПОДОЛАННЯ ЕФЕКТУ ПЛАТО У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТАМИ ЗВО

Анотація. У статті висвітлено мету вищої освіти у нашій державі (Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р.), а також поняття «компетентність», «професійно-орієнтоване навчання», «інтерактивні методи викладання». Розглянуто особливості підготовки майбутніх учителів-мовників закладів загальної середньої освіти України, головні труднощі та способи їх запобігання під час вивчення ними іноземних мов. Окреслено специфіку навчання у немовних середовищах та необхідність особистісно-орієнтованого підходу до таких здобувачів. З'ясовано основні проблеми засвоєння іноземних мов на немовних спеціальностях (незначна кількість розмовної практики, мала кількість інтерактиву науково-педагогічних працівників зі студентами тощо). Досліджено європейський досвід щодо актуальних тенденцій і підходів у викладанні іноземних мов у вишах для здобувачів різних спеціальностей.

Проаналізовано деяку освітню нормативно-правову документацію з метою кращого розуміння необхідних компетентностей фахівців з філології, туризму, вчителів початкових класів у нашій державі, цілей їх навчання, методів та інструментів для якісної підготовки, загальних

обсягів кредитів ЄКТС (Стандарт вищої освіти України (Бакалавр) за спеціальністю 035 «Філологія» від 20 червня 2019 р.; Стандарт вищої освіти України (Магістр) за спеціальністю 035 «Філологія» від 20 червня 2019 р.; Стандарт вищої освіти України (Бакалавр) за спеціальністю 013 «Початкова освіта» від 23 березня 2021 р.; Стандарт вищої освіти України (Бакалавр) за спеціальністю 242 «Туризм» від 4 жовтня 2018 р.).

Враховано вмотивованість студентів спеціальності «Туризм» до поетапного вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням. Звернуто увагу на джерела мотивації для засвоєння мов та завдання викладачів закладів вищої освіти. Осмислено її роль для студентів, складнощі, шляхи підвищення. Вивчено методи та форми самостійної роботи для здобувачів освіти вищих шкіл з метою формування у них навичок роботи з іншомовними фаховими джерелами інформації та мовленнєвої комунікації.

Охарактеризовано сучасні організаційні та змістові аспекти якісної підготовки вчителів початкових класів до викладання іноземних мов своїм учням. Висвітлено різновиди інтерактивних методів навчання та необхідність їх застосування під час викладання іноземних мов у закладах вищої освіти у поєднання з цифровим інструментарієм (інтерактивними платформами, програмами). Розкрито недоліки та переваги дистанційного формату навчання, складнощі його організації для всіх учасників освітнього процесу у вишах України.

Ключові слова: вчителі початкових класів, іноземні мови за професійним спрямуванням, труднощі засвоєння іноземних мов на немовних спеціальностях, мотивація, інтерактивні методи, цифрові технології, туризм, міжнародні комунікації.

Koval Lyudmyla Oleksandrivna Senior Lecturer of Foreign Languages (English and Spanish), the Department of International Communications, State University «Uzhhorod National University», Narodna Square, 3, Uzhhorod, 88000, <https://orcid.org/0000-0002-5824-058X>.

Petryk Lada Viktorivna Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of Foreign Languages and Methodology Department, Borys Grinchenko Kyiv University, Bulvarno-Kudryavska, 18/2 St., Kyiv, 4053, <https://orcid.org/0000-0001-9936-176X>.

Pakhomova Tetiana Oleksandrivna Doctor of Education, Professor, Professor of the Department of English Philology and Lingvodidactis, Zaporizhzhia National University, Zhukovsky St., 66, Zaporizhzhia, 69600, <https://orcid.org/0000-0002-1427-1536>

OVERCOMING THE PLATEAU EFFECT IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES BY STUDENTS OF VOCATIONAL SCHOOLS

Abstract. The article highlights the purpose of higher education in our country (the Law of Ukraine «On Higher Education» dated July 1, 2014), as well as the concepts of «competence», «professionally oriented training», «interactive teaching methods». The peculiarities of the training of future language teachers of general secondary education institutions of Ukraine, the main difficulties and ways to prevent them during their study of foreign languages are considered. The specifics of learning in non-linguistic environments and the need for a person-oriented approach to such learners are outlined. The main problems of learning foreign languages in non-linguistic majors have been clarified (insignificant amount of speaking practice, a small amount of interaction between scientific and pedagogical workers and students, etc.). The European experience regarding current trends and approaches in teaching foreign languages in universities for students of various specialties was studied.

Some educational regulatory and legal documentation was analyzed in order to better understand the necessary competencies of specialists in philology, tourism, primary school teachers in our country, the goals of their education, methods and tools for quality training, the total amount of ECTS credits (Standard of Higher Education of Ukraine (Bachelor) in the specialty 035 «Philology» dated June 20, 2019; Standard of Higher Education of Ukraine (Master) in the specialty 035 «Philology» dated June 20, 2019; Standard of Higher Education of Ukraine (Bachelor) in specialty 013 «Primary Education» dated March 23, 2021; Standard of Higher Education of Ukraine (Bachelor) in specialty 242 «Tourism» dated October 4, 2018).

The motivation of students majoring in «Tourism» to step-by-step study of foreign languages in a professional direction is taken into account. Attention is drawn to the sources of motivation for language learning and the tasks of teachers of higher education institutions. Its role for students, difficulties, ways of promotion are explained. The methods and forms of independent work for students of higher education were studied in order to develop their skills in working with foreign language professional sources of information and speech communication.

Modern organizational and content aspects of quality training of primary school teachers for teaching foreign languages to their students are characterized. Varieties of interactive teaching methods and the necessity of

their application during teaching of foreign languages in institutions of higher education in combination with digital tools (interactive platforms, programs) are highlighted. Disadvantages and advantages of the distance learning format, the difficulties of its organization for all participants of the educational process in higher education institutions of Ukraine are revealed.

Keywords: primary school teachers, foreign languages for professional purposes, difficulties in learning foreign languages in non-linguistic specialties, motivation, interactive methods, digital technologies, tourism, international communications.

Постановка проблеми. Нині соціально-економічні галузі України поступово інтегруються у світові. Престижну і високооплачувану роботу у нашій державі та за її межами важко знайти без базових знань іноземних мов. Більшість сучасних професій пов'язані з активним використанням комп'ютерних технологій, інтернету, які складно опанувати без мінімального рівня англійської. Подорожувати чи вести власний бізнес також проблематично без вмінь комунікацій з іноземцями.

Освітній процес вищих шкіл України має сприяти формуванню компетентних фахівців, культурних особистостей. На немовних спеціальностях з перших курсів у закладах вищої освіти нашої держави зараз є іноземні мови за професійним спрямуванням. Якщо філологи розуміють необхідність засвоєння потоку іншомовної інформації, то майбутні професійні кадри інших напрямів не завжди. Мотивація до такого навчання суттєво знижується і виникає так званий «ефект плато», тобто зупинка в розвитку, певний застій.

Науково-педагогічними працівниками закладів вищої освіти часто використовують традиційні методики для реалізації процесу навчання, без застосування сучасних технологій (форми занять; цифрові додатки, платформи). Особливо яскраво це почало проявлятися з початком дистанційного навчання. Саме тому, першочерговим завданням вищої освіти є розвиток цифрової грамотності викладачів та студентської молоді. Крім цього, важливо під час викладання іноземних мов здобувачам пропонувати цікаві завдання, пов'язані з розмовною практикою, а також інтерактивні вправи тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фонетичні складнощі під час вивчення англійської студентами-мовниками та способи їх подолання вивчили такі українські науковці: О. Безлюдний, Т. Григор'єва, Н. Гудзь, Л. Калініна, С. Ніколаєва, а серед іноземців – С. Бейкер, Н. Нельсон, Н. Зайденберг тощо [1, с. 34–35]. Одними з

останніх досліджень щодо навчання іноземних мов здобувачів немовних спеціальностей є: І. Бойчевскої, І. Гродського, Я. Дьячкової, Л. Запоточної, Т. Корець, С. Кухарьонук, Н. Саєнко, С. Юсухно [7, с. 84–85]. Учені, які описали необхідність вмотивованості для якісного вивчення іноземних мов студентами різних спеціальностей закладів вищої освіти України – В. Буряк, В. Гулеватий, С. Занюк, М. Козак, Є. Пасова, В. Ревенко, В. Сафронова, О. Чорний та інші [5, с. 234; 8, с. 84].

Ефективні форми самостійної роботи студентів під час засвоєння іноземних мов за професійним спрямуванням осмислили Є. Голтан, М. Данилов, Т. Кравчина, М. Махмутов, А. Усова тощо [10, с. 242]. Особливості підготовки вчителів початкових класів проаналізували Н. Коломієць, К. Крутій, М. Матішак, Є. Маслико, Т. Піроженко, [2; 9, с. 38].

Сучасні методи викладання іноземних мов у вищих школах висвітлили О. Бігич, У. Науменко, О. Пометун, О. Тарнопольський, П. Шевчук [13, с. 122]. Дистанційне навчання у закладах вищої освіти та використання цифрових технологій України дослідили І. Ляшенко, В. Прибилова, Г. Шевчук; Т. Дернова, О. Ланських, І. Рябцева тощо [18, с. 205; 11, с. 18–19].

Отже, напрацювання науковців з нашої теми наявні у чималій кількості. Наразі необхідно порівняти та узагальнити їх ідеї, міркування для якісного розв'язання проблем щодо підвищення мотивацій до вивчення іноземних мов здобувачів немовних спеціальностей вишів України. Дистанційна освіта не має заважати реалізації цього процесу, адже існує чимало цифрових технологій, актуальних методів та форм для проведення таких занять на доволі високих рівнях навіть в реаліях сьогодення.

Мета статті - висвітлення понять «компетентність», «професійно-орієнтоване навчання», «інтерактивні методи викладання» та мети вищої освіти в Україні; з'ясування специфіки підготовки учителів-мовників, труднощів та способів їх уникнення під час засвоєння іноземних мов; дослідження особливостей навчання іноземних мов на немовних спеціальностях з використанням особистісно-орієнтованого підходу до студентів; огляд європейського досвіду щодо сучасних тенденцій викладання іноземних мов у закладах вищої освіти для здобувачів різних спеціальностей; аналіз головних компетентностей фахівців філології, туризму, вчителів початкових класів; окреслення необхідності вмотивованості студентів до успішного засвоєння іноземних мов та роботи з іншомовними джерелами інформації, шляхів її підвищення; з'ясування спектра сучасних методів і форм самостійної, інтерактивної

роботи на заняттях; осмислення організаційних та змістових аспектів підготовки вчителів молодших школярів для викладання іноземних мов; характеристика переваг і недоліків дистанційного навчання у вищій школі з використанням комп'ютерних технологій (платформ, додатків).

Виклад основного матеріалу. Війна російської федерації з Україною триває з квітня 2014 р., але повномасштабне вторгнення на територію нашої держави відбулось у лютому 2022 р. Навесні 2019 р. у всьому світі спалахнув COVID-19 і вже тоді відбулись головні зміни у галузі освіти України. Формат навчання всіх рівнів став дистанційним, навантаження виросло в рази для учасників освітнього процесу. Використання педагогічними працівниками комп'ютерних технологій сприяє отриманню здобувачами знань, умінь та навичок у повному обсязі. Хай там як, але мета вищої освіти нашої держави так і не змінилась. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. вона полягає у здобутті майбутніми кваліфікованими фахівцями різних спеціальностей високих рівнів наукових, творчих професійних і загальних обізнаностей для забезпечення потреб суспільства, ринку праці країни [6]. Відмітимо, що нині всі освітні рівні базуються на компетентнісному підході. Поняття «компетентність» трактується так: «здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок...» (ст. 1)» [6].

Під час підготовки майбутніх учителів-мовників закладів загальної середньої освіти України важливо сформувати у них мовленнєво-комунікативну обізнаність. Значні труднощі викликає фонетична (фонологічна) компетенція, яка полягає у правильній вимові звуків (артикуляція, інтонація, наголоси, часові та родові форми). Постійна розмовна практика допоможе чітко розуміти співрозмовників, висловлювати власні ідеї, відчувати себе впевнено під час іншомовних комунікацій. Загалом, на фонетичну компетентність студентів найбільший вплив мають викладачі з їх стилями й методами навчання. Без зацікавлення здобувачам важко щось опанувати. Іноді проблемою буває перевантаження, коли науково-педагогічні працівники хочуть навчити всьому і відразу. Це теж не правильна позиція, адже освітній процес має відбуватись поступово. Є й інші труднощі, пов'язані зі складністю іноземної мови, що вивчається та індивідуальними особливостями студентів. Усі фонетичні системи мов різні, тому важливо виробити у здобувачів розуміння того, що не варто при розмові, наприклад, англійською проводити паралелі з рідною мовою. Вимова звуків тут зовсім різна. З перших курсів майбутнім учителям іноземних

мов доцільно пропонувати вправи на вдосконалення навичок транскрипції, аудіювання, діалогу тощо [1, с. 32–34].

Навчання у немовних середовищах суттєво відрізняється від вищеописаного. До таких студентів необхідний обов'язковий індивідуальний підхід, адже їх здібності до іноземних мов і мотивація щодо засвоєння іншомовної інформації можуть бути кардинально меншими. Поняття «професійно-орієнтоване навчання» використовується для позначення процесу вивчення іноземних мов з орієнтацією на майбутню діяльність здобувачів освіти, як певних фахівців. В Україні студенти немовних спеціальностей вивчають, в основному, англійську за професійним спрямуванням. Такі заняття мають бути інтегрованими з фаховими дисциплінами. Крім базових знань іноземних мов, повинна збільшитись обізнаність здобувачів щодо професійної термінології, особливостей країн світу з ціллю доречної поведінки та мовлення останніх, вміння опрацьовувати документи фахового спрямування. Специфіка навчання іноземних мов на немовних спеціальностях у закладах вищої освіти нашої держави полягає для студентів у: визначенні конкретної тематики усного спілкування та письмових робіт відповідно до майбутньої професії, переважно низькому (початковому) рівні знань іноземних мов, обмеженому терміні навчання, незацікавленості, малій кількості або взагалі відсутності розмовної практики, мінімальних досягненнях як кінцевих «позитивних» результатах та іншому. По завершенню освітніх рівнів у вишах, такі здобувачі не зможуть розв'язувати фахові задачі самостійно, якісно. Нині, на нашу думку, варто збільшувати кількість занять з іноземних мов для студентів немовних спеціальностей (з 1–2 до 3–4), а також періоди вивчення (не 1 курси бакалаврату та магістратури, а хоча б 1–2 включно). Кількість інтерактиву також має зростати, тобто взаємодії науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти зі здобувачами навіть в умовах дистанційного формату спільної діяльності. Завдання краще виконувати разом або перевіряти з обов'язковим коментуванням, рекомендаціями від викладачів. Тобто, асинхронне навчання недоречно використовувати постійно на таких заняттях. Значно ефективнішим буде синхронне та безпосередня мовленнєва комунікація учасників освітнього процесу, хоч і за допомогою цифрових програм, додатків [7, с. 82–84; 4, с. 52–53].

Євроінтеграція України зумовила збільшені вимоги до засвоєння громадянами іноземних мов, зокрема англійської. Вже не один рік у нашій державі запроваджені міжнародні системи оцінювання, модульно-кредитна система навчання, мобільність студентів тощо (травень 2005 р. –

Україна підписала Болонську конвенцію). Тенденції до викладання іноземних мов у вишах для здобувачів різних спеціальностей також стали дещо іншими. Європейський досвід демонструє, що найефективнішим є компетентнісний підхід, направлений на постійне удосконалення практичних умінь студентів (курси, стажування, програми обміну). Фахову літературу краще обирати, де автори є безпосередніми носіями мов. Комунікація відтепер стала головною причиною освоєння іноземних мов, адже розуміння на рівні підручників і спілкування – різні речі. У Європі навчально-методичні комплекси складаються не тільки з підручників та посібників, а ще й робочих зошитів з рекомендаціями до аудіофайлів та відеоматеріалів. Методичні посібники наявні не лише до всього курсу, а й до окремих занять. Оцінювання відбувається по-різному за конкретні види завдань. Багато вправ є рівневими, тобто здобувачі можуть обрати декілька й отримати відмінний результат, не витрачаючи час на елементарні завдання. Контролі наприкінці тем чи семестру переважно проводяться у формі тестів або співбесід. Закордонні викладачі намагаються реально не перевантажувати, особливо величезною кількістю домашніх завдань. Для студентів вони дійсно є партнерами, модераторами [3, с. 36–39].

Для того, щоб зрозуміти компетентності українських фахівців з іноземних мов найкраще проаналізувати Стандарт вищої освіти України (Бакалавр) за спеціальністю 035 «Філологія» від 20 червня 2019 р. Цілями їх навчання є підготовка до постійних аналізів текстів, перекладацької діяльності, написання та перевірки письмових робіт, успішної мовленнєвої комунікації різними мовами. До методів такої освіти відносяться загальнонаукові, спеціальні філологічні, але без уточнень. Інструментарій – всі можливі інформаційно-комунікаційні технології. Обсяг освітньої програми – 240 кредитів ЄКТС, якщо після повної загальної середньої освіти. На базі ступенів «молодших бакалаврів», «бакалаврів», «спеціалістів», «магістрів» – 120 кредитів ЄКТС. До їх фахових компетентностей належать: знання філологічних теоретичних основ; аналіз діалектів та соціолінгвальних ситуацій; обізнаність в стилях та жанрах світової та української літератури; вільне володіння мовами (усне та письмове), що вивчаються; здатність збирати, інтерпретувати та систематизувати мовну, літературну інформацію; вміння організовувати ділові комунікації тощо [16]. Магістри-філологи мають опанувати освітню програму обсягом від 90 до 120 кредитів ЄКТС. Спеціальними компетентностями для них є: орієнтування в лінгвістичних напрямках та школах; обізнаність в історичних надбаннях філологічної науки; дослідження мовних та літературних проблем;

участь у наукових комунікаціях філологічних галузей (дискусіях, круглих столах, конференціях) [17].

Іноземні мови потрібні для професійної діяльності не тільки філологів. Наприклад, учителі початкових шкіл також мають знати їх, здебільшого хоча б англійську. У Стандарті вищої освіти України (Бакалавр) за спеціальністю 013 «Початкова освіта» від 23 березня 2021 р. прописано, що вчителі початкових класів повинні вміти усно і письмово спілкуватись державною та іноземною мовами; використовувати цифровий інструментарій; організовувати освітній процес на принципах партнерства з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей молодших школярів; мотивувати учнів; реалізовувати розвивальну та виховну мету навчання; підбирати оптимальні методи, форми та засоби для формування предметних компетентностей дітей; здійснювати профілактичну роботу для протидії булінгу та інше. Серед 240 кредитів ЄКТС – 15 % має бути практики для таких студентів [14]. Для фахівців в галузі туризму також не менш важливими є знання іноземних мов. Стандартом вищої освіти України (Бакалавр) за спеціальністю 242 «Туризм» від 4 жовтня 2018 р. визначено, що такі професійні кадри повинні: вміти вільно комунікувати іноземними мовами; аналізувати рекреаційний потенціал територій; розуміти регіональні пріоритети туризму; організовувати туристичні маршрути; постійно проводити моніторинги, інтерпретації, аналізи інформації; презентувати матеріали на сайтах агенцій та соціальних мережах; співпрацювати із закордонними партнерами та інше [15].

Як можемо простежити, знання іноземних мов потрібно у різних сферах діяльності. Студентів важливо постійно мотивувати, пояснювати, що вивчення мов відкриє чимало перспектив у їх житті. Для немовних середовищ існують дисципліни типу «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Відмітимо, наприклад, здобувачам спеціальності «Туризм» варто поетапно опановувати іншомовну інформацію. На першому етапі необхідно формувати у них знання про граматичні системи, найбільш уживані лексичні одиниці. Термін навчання має бути тут до 1 року, а рівень опанування до B1. Другий етап – суто професійна лексика до рівня B2 (ще 1–2 роки). Викладачі мають розвивати рецептивні (слухання, читання) та продуктивні (говоріння, письмо) види мовлення. Заняття повинні бути системними та інтенсивними [12, с. 107–109].

Загалом, основними джерелами мотивації до вивчення іноземних мов всіма студентами є: реальне усвідомлення у необхідності таких знань у подальшому житті, зацікавлення та задоволення від такого

навчання (радість пізнання), компетентний викладач з сучасними методиками роботи. Науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти мають не стільки оцінювати, скільки підтримувати здобувачів, допомагати долати психологічні бар'єри, пропонувати актуальні теми для бесід, автентичні тексти для аналізу та написання власних письмових есе, статей тощо [8, с. 84–86]. Мотивація – це фактично шлях до успіху. Без неї позитивного ставлення студентів до конкретних дисциплін та завдань годі й чекати. Якщо їх дійсно зацікавити, то вони здатні навіть до самостійного опанування матеріалу. Для викладачів існують наступні шляхи підвищення мотивації здобувачів: індивідуальний підхід; своєчасне заповнення прогалин у знаннях; дотримання 3-х головних складників занять: пояснення, закріплення, оцінювання (контроль); інноваційні методи навчання; практичне застосування набутих вмінь (більше спілкування, можливо навіть з безпосередніми носіями мов) [5, с. 233–236].

У сучасних умовах освіти в Україні більше завдань для студентів різних спеціальностей пропонується у формах самостійних робіт. Це, звичайно, не зовсім правильно, але такі реалії сьогодення. Актуальними їх формами є: тестовий контроль; вивчення конкретних тем (1 заняття) та проведення підсумкових конференцій, круглих столів (2 заняття); написання есе, творів, рефератів; складання переліку цікавих (професійних) питань для однокласників з метою обговорення; створення мультимедійних презентацій чи відеоматеріалів. Саме так можна у здобувачів освіти вищих шкіл сформувати навички роботи з іншомовними фаховими джерелами інформації та мовленнєвої комунікації [10, с. 242–244]. Популярними є інтерактивні методи викладання, тобто використання іноземних мов у процесі активності та взаємодії всіх студентів з викладачами. Зараз найбільш поширеними є кооперації, дискусії, колоквиуми, проекти, кейси, перевернуті заняття, рольові ігри, інтерв'ю, експертні огляди та інші. Вони сприяють внутрішній мотивації здобувачів освіти, вмінню співпрацювати, взаємонавчатись, комунікабельності [13, с. 122–123]. Сучасні організаційні та змістові аспекти якісної підготовки вчителів початкових класів до викладання іноземних мов у країнах Європи полягають у вивченні останніми дисциплін типу «Грамматика», «Вимова», «Фонетика», «Стилістика», «Країнознавство». Підготовка таких спеціалістів триває 4 роки (Польща, Естонія, Болгарія, Литва). У деяких країнах учителі молодших школярів опановують ще й практику перекладу та історію мов (Греція, Кіпр). Зауважимо, що практики для таких здобувачів освіти має бути від 15 до 50 % навчального часу [9, с. 39–43; 2].

Дистанційний формат освіти в Україні беззаперечно впливає на якість знань студентів. Серед ключових недоліків: збільшене навантаження, академічна недоброчесність, технічні проблеми, відсутність самодисципліни та мотивації, практики. До переваг такого навчання належать: темп засвоєння курсів, можливості для роботи та подорожей, анонімність результатів. Нині основними труднощами в організації дистанційної освіти є низька цифрова грамотність викладачів [18, с. 205–209]. Загалом, за допомогою комп'ютеризації можливо організувати якісне навчання для здобувачів. Найпоширенішими хмарними технологіями нині є: Zoom, Meet, SendPulse, Genially, Google Forms, Kahoot, Quizizz, Querium, Stepik, Duolingo, AitabyKnewton, Thinkster, MyEnglishLab тощо. Всі вони необхідні для кращого засвоєння іноземних мов. Візуалізація сприяє відкладанню інформації в пам'яті на довготривалій час. Іншомовну компетенцію можна удосконалювати через аудіо та відеоматеріали з субтитрами, скриптами, а також усіх вищеперерахованих застосунків. Але не варто забувати про безпосередню мовленнєву взаємодію з викладачами та друзями [11, с. 19–22].

Висновки. Таким чином, проаналізувавши низку освітньої нормативно-правової документації та літератури можна стверджувати, що студентам різних спеціальностей закладів вищої освіти України подолати ефект плато у вивченні іноземних мов можливо. Викладачам варто мотивувати здобувачів до засвоєння іншомовної інформації, оскільки це допоможе їм у професійній сфері. Стимулювати студентів можна за допомогою індивідуальних підходів, сучасних методик роботи, поетапного та професійно-орієнтованого навчання, практичного використання їх знань, цифрових технологій.

Фахові компетентності у поєднанні зі знанням іноземних мов виводять майбутніх професійних кадрів на значно вищі рівні. Такі спеціалісти затребувані у всьому світі. Високі заробітні плати та кар'єрний ріст може бути реальністю тільки для розумних, комунікабельних, мультизадачних, особистостей.

Література:

1. Безлюдний О. Фонетичні труднощі студентів у процесі вивчення англійської мови у мовному середовищі. *Проблеми підготовки сучасного вчителя: збірник наукових праць*. 2021. Вип. 2 (24). С. 29–35.
2. Воробйова Т.В. Особливості організації навчальної діяльності дітей дошкільного і молодшого шкільного віку в процесі вивчення іноземної мови (психологічний та методичний аспекти). URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153576231.pdf> (дата звернення 21.07.2023).

3. Горун Г. Сучасні тенденції у викладанні англійської мови в Україні. Актуальні проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей: збірник наукових статей. Львів, 2019. С. 35–40.

4. Давиденко О.Б., Задорожна Т.П. Проблеми вивчення іноземної мови на немовних спеціальностях в умовах дистанційної форми навчання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Т. 1. Вип. 84. С. 51–54.

5. Денисова С., Кузьмич О., Ніколаєва І. Мотивація вивчення іноземних мов у закладах вищої освіти. *Іноватика у вихованні*. 2021. Т. 2. Вип. 13. С. 232–239.

6. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 21.07.2023).

7. Каричковський В.Д., Каричковська С.П. Основні аспекти навчання іноземної мови в немовних вищих навчальних закладах України. *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. 2017. Т. 1. Вип. 77. С. 81–85.

8. Козак М.В. Роль мотивації та шляхи її підвищення при вивченні іноземних мов. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*. Вип. 35. С. 84–87.

9. Котенко О. Підготовка вчителів до навчання іноземних мов молодших школярів: з досвіду країн Європейського Союзу. *Порівняльно-педагогічні студії*. 2014. Вип. 4 (22). С. 37–44.

10. Кравчина Т.В. Удосконалення самостійної роботи студентів під час вивчення іноземної мови професійного спрямування. *Фізико-математична освіта*. 2018. Вип. 1 (15). С. 241–245.

11. Ланських О.Б., Дернова Т.А., Рябцева І.А. Роль інтерактивних платформ у вивченні іноземних мов. *Іноваційна педагогіка. Серія: «Теорія та методика навчання (з галузей знань)»*. 2022. Т. 2. Вип. 44. С. 18–23.

12. Микитенко О.В., Зельман Л.Н. Урахування вмотивованості студентів спеціальності «Туризм» у процесі етапізації навчання іноземної мови за професійним спрямуванням. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2021. Вип. 18. С. 105–110.

13. Новак І.М. Інтерактивні методи навчання іноземних мов. *Іноваційна педагогіка. Серія: «Теорія і методика професійної освіти»*. 2021. Т. 1. Вип. 32. С. 121–125.

14. Стандарт вищої освіти України (Бакалавр) за спеціальністю 013 «Початкова освіта» від 23 березня 2021 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/013-Pochatk.osvita-bakalavr.28.07.pdf> (дата звернення: 21.07.2023).

15. Стандарт вищої освіти України (Бакалавр) за спеціальністю 242 «Туризм» від 4 жовтня 2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-Turizm-bakalavr.21.01.22.pdf> (дата звернення: 21.07.2023).

16. Стандарт вищої освіти України (Бакалавр) за спеціальністю 035 «Філологія» від 20 червня 2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/035-Filolohiya-bakalavr.28.07-1.pdf> (дата звернення: 21.07.2023).

17. Стандарт вищої освіти України (Магістр) за спеціальністю 035 «Філологія» від 20 червня 2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf> (дата звернення: 21.07.2023).

18. Шевчук Г.Й. Дистанційне навчання у вищій школі: переваги, недоліки, перспективи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5 «Педагогічні науки: реалії та перспективи»*. 2021. Вип. 79. С. 205–209.

References:

1. Bezliudnyi O. (2021). Fonetychni trudnoshchi studentiv u protsesi vyvchennia anhliiskoi movy u movnomu seredovyshchi [Phonetic difficulties of students in the process of learning English in the language environment]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia: zbirnyk naukovykh prats – Problems of modern teacher training: a collection of scientific works*. Issue 2 (24), 29-35. [in Ukrainian].

2. Davydenko O.B. & Zadorozhna T.P. (2021). Problemy vyvchennia inozemnoi movy na nemovnykh spetsialnostiakh v umovakh dystantsiinoi formy navchannia [Problems of learning a foreign language in non-linguistic specialties in the conditions of distance education]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. Drahomanova. Seria 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy – Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. Drahomanov. Series 5: Pedagogical sciences: realities and prospects*. Vol. 1. Issue 84, 51-54. [in Ukrainian].

3. Denysova S., Kuzmych O. & Nikolaieva I. (2021). Motyvatsiia vyvchennia inozemnykh mov u zakladakh vyshchoi osvity [Motivation for learning foreign languages in institutions of higher education]. *Innovatyka u vykhovanni – Innovation in education*. Vol. 2. Issue 13, 232-239. [in Ukrainian].

4. Horun H. (2019). Suchasni tendentsii u vykladanni anhliiskoi movy v Ukraini [Modern trends in teaching English in Ukraine]. *Aktualni problemy navchannia inozemnykh mov dlia spetsialnykh tsilei: zbirnyk naukovykh statei – Actual problems of teaching foreign languages for special purposes: a collection of scientific articles*. Lviv, 35-40. [in Ukrainian].

5. Karychkovskyi V.D. & Karychkovska S.P. (2017). Osnovni aspekty navchannia inozemnoi movy v nemovnykh vyshchykh navchalnykh zakladakh Ukrainy [Basic aspects of foreign language learning in non-language higher educational institutions of Ukraine]. *Pedahohichni nauky: zbirnyk naukovykh prats – Pedagogical sciences: a collection of scientific works*. Vol. 1. Issue 77, 81-85. [in Ukrainian].

6. Kotenko O. (2014). Pidhotovka vchyteliv do navchannia inozemnykh mov molodshykh shkolariv: z dosvidu krain Yevropeiskoho Soiuzu [Preparation of teachers to teach foreign languages to junior high school students: from the experience of the countries of the European Union]. *Porivnialno-pedahohichni studii – Comparative pedagogical studies*. Issue 4 (22), 37-44. [in Ukrainian].

7. Kozak M.V. Rol motyvatsii ta shliakhy yii pidvyshchennia pry vyvchenni inozemnykh mov [The role of motivation and ways to increase it in learning foreign languages]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seria «Pedahohika, sotsialna robota» – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series «Pedagogy, social work»*. Issue 35, 84-87. [in Ukrainian].

8. Kravchyna T.V. (2018). Udoskonalennia samostiinoi roboty studentiv pid chas vyvchennia inozemnoi movy profesiinoho spriamuvannia [Improvement of independent work of students during the study of a foreign language of professional direction]. *Fizyko-matematychna osvita – Physical and mathematical education*. Issue 1 (15), 241-245. [in Ukrainian].

9. Lanskykh O.B., Dernova T.A. & Riabtseva I.A. (2022). Rol interaktyvnykh platform u vyvchenni inozemnykh mov [The role of interactive platforms in learning foreign languages]. *Innovatsiina pedahohika. Serii: «Teoriia ta metodyka navchannia (z haluzei znan)» – Innovative pedagogy. Series: «Theory and teaching methods (from fields of knowledge)»*. Vol. 2. Issue 44, 18-23. [in Ukrainian].

10. Mykytenko O.V. & Zelman L.N. (2021). Urakhuvannia vmotyvovanosti studentiv spetsialnosti «Turyzm» u protsesi etapizatsii navchannia inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam [Taking into account the motivation of students of the «Tourism» specialty in the process of phasing foreign language learning according to professional direction]. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Serii ekonomichna. Serii yurydychna – Scientific notes of the Lviv University of Business and Law The series is economical. Legal series*. Issue 18, 105-110. [in Ukrainian].

11. Novak I.M. (2021). Interaktyvni metody navchannia inozemnykh mov [Interactive methods of learning foreign languages]. *Innovatsiina pedahohika. Serii: «Teoriia i metodyka profesiinoi osvity» – Innovative pedagogy. Series: «Theory and methodology of professional education»*. Vol. 1. Issue 32, 121-125. [in Ukrainian].

12. Shevchuk H.I. (2021). Dystantsiine navchannia u vyshchii shkoli: perevahy, nedoliky, perspektyvy [Distance learning in higher education: advantages, disadvantages, prospects]. *Naukovi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Serii 5 «Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy» – Scientific journal of the National Pedagogical University named after Mykhailo Drahomanov. Series 5 «Pedagogical sciences: realities and prospects»*. Issue 79, 205-209. [in Ukrainian].

13. Standart vyshchoi osvity Ukrainy (Bakalavr) za spetsialnistiu 035 «Filolohiia» vid 20 chervnia 2019 [Standard of higher education of Ukraine (Bachelor's degree) in specialty 035 «Philology» dated June 20, 2019]. *mon.gov.ua*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/035-Filolohiya-bakalavr.28.07-1.pdf> [in Ukrainian].

14. Standart vyshchoi osvity Ukrainy (Mahistr) za spetsialnistiu 035 «Filolohiia» vid 20 chervnia 2019 [Standard of Higher Education of Ukraine (Master's) in specialty 035 «Philology» dated June 20, 2019]. *mon.gov.ua*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf> [in Ukrainian].

15. Standart vyshchoi osvity Ukrainy (Bakalavr) za spetsialnistiu 013 «Pochatkova osvita» vid 23 bereznia 2021 [Standard of Higher Education of Ukraine (Bachelor) in specialty 013 «Elementary Education» dated March 23, 2021]. *mon.gov.ua*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/013-Pochatk.osvita-bakalavr.28.07.pdf> [in Ukrainian].

16. Standart vyshchoi osvity Ukrainy (Bakalavr) za spetsialnistiu 242 «Turyzm» vid 4 zhovtnia 2018 [Standard of Higher Education of Ukraine (Bachelor) in specialty 242 «Tourism» dated October 4, 2018]. *mon.gov.ua*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-Turizm-bakalavr.21.01.22.pdf> [in Ukrainian].

17. Vorobiova T.V. Osoblyvosti orhanizatsii navchalnoi diialnosti ditei doshkilnoho i molodshoho shkilnoho viku v protsesi vyvchennia inozemnoi movy (psykholohichni ta metodychni aspekty) [Peculiarities of the organization of educational activities of children of preschool and primary school age in the process of learning a foreign language (psychological and methodical aspects)]. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/153576231.pdf> [in Ukrainian].

18. Закон України «Pro vyshchu osvitu» vid 1 lypnia 2014 [Law of Ukraine «On Higher Education» dated July 1, 2014]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].